

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2013 m. balandžio 22 d. Nr. FA-P-30-1-27
Panevėžys

Auditas atliktas, vykdant 2012-10-15 pavedimą Nr. P-30-1-9

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Laimutė Švagždienė (grupės vadovė)
Aleksandra Galvelienė

Auditas pradėtas 2012-10-15
Auditas baigtas 2013-04-22

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

I ž a n g a	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	5
1. Dėl valstybės biudžeto lėšų naudojimo teisėtumo	5
2. Dėl valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo	5
3. Kiti pastebėjimai	6
4. Rekomendacija	8
Priedai	9

IŽANGA

Ši valstybinio audito ataskaita yra Lietuvos Respublikos savivaldybėse atlikto valstybinio finansinio (teisėtumo) audito „Valstybės biudžeto lėšų ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimas“ ataskaitos sudėtinė dalis.

Audito tikslas – įvertinti valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą.

Audituojamas subjektas – Pakruojo rajono savivaldybė, adresas: Kęstučio g. 4, Pakruojis.

Audituojamas laikotarpis – 2012 metai.

Audituojamu laikotarpiu savivaldybei vadovavo merė Asta Jasiūnienė, savivaldybės administracijai – Virginijus Grigonis, Finansų skyriui – Ingrida Kosteckienė.

Savivaldybės taryba yra atsakinga už valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšų paskirstymą pagal Lietuvos Respublikos Seimo, valstybės institucijų ar įstaigų patvirtintas sumas ir už savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto ir valstybės lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams. Savivaldybės meras vadovauja savivaldybės tarybai ir yra savivaldybės vadovas.

Savivaldybės administracijos direktorius yra atsakingas už savivaldybės biudžeto asignavimų ir kitų piniginių išteklių administravimą, savivaldybės biudžeto vykdymo organizavimą, jos ūkinę ir finansinę veiklą, turto administravimą ir įstatymų nustatyta tvarka atsako už valstybės institucijų ar įstaigų savivaldybės administracijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą.

Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai yra atsakingi už savivaldybės biudžeto lėšų ir jiems perduoto valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu vertinome, ar visais reikšmingais atžvilgiais valstybės biudžeto lėšos savivaldybėje buvo naudojamos, o valstybės turtas (valdomas patikėjimo teise ir valstybinės žemės sklypai, gauti pagal panaudą) – valdomas, naudojamas ir disponuojama juo taip, kaip numato tai reglamentuojantys teisės aktai.

Savivaldybė 2012 m. gavo iš viso 55 775,1 tūkst. Lt valstybės lėšų (žr. 1 priedą).

Savivaldybė 2012 m. pabaigoje patikėjimo teise valdė valstybės turto už 25 072,2 tūkst. Lt (likutine verte), o panaudos pagrindais – 61 vnt. valstybinės žemės sklypų (žr. 2 priedą).

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos (INTOSAI) 4100-ąjį standartą.

Audito metu surinkome pakankamus ir tinkamus įrodymus, kuriais pagrindėme valstybės biudžeto lėšų ir valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams vertinimus. Audito planavimo etape atlikę skaičiavimo, patikrinimo, paklausimo, analitinės ir kitas audito procedūras ir įvertinę reikšmingo iškraipymo riziką, kontrolės aplinką ir kontrolės priemones, savivaldybėje pagrindines audito procedūras atlikome didžiausios rizikos – valstybės turto naudojimo, valdymo ir disponavimo juo srityse. Audito įrodymams gauti buvo atrinkti visumą reprezentavę audito pavyzdžiai.

Vertindami, kaip savivaldybėje laikomasi teisės aktų ar kitų reikalavimų (sutarčių ir kt.) reikalavimų, numatytų atitinkamai audito sričiai, atsižvelgėme į šių reikalavimų nesilaikymo priežastis ir įvertinome galimus jų nesilaikymo padarinius.

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos atliktu darbu naudojamos vertindami valstybės biudžeto lėšų naudojimo teisėtumą. Vykdydama su Valstybės kontrole pasirašytą bendradarbiavimo susitarimą¹ tarnyba savivaldybės administracijoje ir švietimo įstaigose vertino 2012 m. valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos mokinio krepšeliui finansuoti panaudojimo teisėtumą. Tarnyba Valstybės kontrolei pateikė audito dokumentus ir informaciją apie audito rezultatus, kad reikšmingų neatitikimų mokinio krepšelio srityje nenustatė.

¹ Valstybės kontrolės ir savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos bendradarbiavimo susitarimas Nr. BS-18.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl valstybės biudžeto lėšų naudojimo teisėtumo

Savivaldybėje įvertinome valstybės biudžeto lėšų naudojimo teisėtumą, reikšmingų neatitikimų nenustatėme.

2. Dėl valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo

Vadovaudamasi Vyriausybės nutarimu², savivaldybė turto perdavimo-priėmimo aktu³ iš Šiaulių apskrities viršininko administracijos perėmė valdyti ir naudoti patikėjimo teise valstybei nuosavybės teise priklausančią ilgalaikį turtą – elektros tiekimo linijas ir pastotes: jų likutinė vertė 2012 m. gruodžio 31 d. – 50,7 tūkst. Lt. Auditoriams savivaldybės administracija paaiškino, kad šio valstybės turto savo funkcijoms atlikti nenaudoja, juo neatlygintinai naudojasi energetikos įmonė – AB LESTO ir pateikė dalį panaudos sutarčių dėl valstybės turto naudojimo⁴.

Pagal Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo⁵ 13 str.⁶ energetikos įmonė nepriskiriama subjektams, kuriems gali būti panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudoti perduodamas valstybės turtas, todėl ši įmonė negali neatlygintinai naudotis šiuo valstybės turtu. Įstatymo 8¹ str.⁷ įtvirtinti efektyvumo, racionalumo ir viešosios teisės principai numato, kad valstybės turtas turi būti valdomas, naudojamas ir disponuojama juo siekiant maksimalios naudos visuomenei, racionaliai tvarkomas, o sandoriai dėl valstybės turto turi būti sudaromi tik teisės aktų nustatyta tvarka.

Energetikos įstatymo 37 str. 1 d.⁸, įsigaliojusioje nuo 2012 m. sausio 1 d., nustatyta, kad valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančioms bendrai naudojami energetikos objektai, sodininkų bendrijoms ir (ar) kitiems asmenims nuosavybės teise priklausančioms bendrai naudojami energetikos objektai, skirti energijai perduoti ir (ar) skirstyti, įrengti iki šio įstatymo įsigaliojimo,

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-12 nutarimas Nr. 884 „Dėl turto perdavimo“.

³ Aktas „Dėl turto perdavimo ir priėmimo“, 2002-06-27 Nr. 2.

⁴ Iš viso buvo sudaryta 20 panaudos sutarčių, savivaldybė pateikė 6. Sutarčių šalys – Šiaulių apskrities viršininko administracija ir AB „Lietuvos energija“.

⁵ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729 (2002-05-23 Nr. IX-900 redakcija).

⁶ Ten pat, 2006-07-18 Nr. X-771 redakcija.

⁷ Ten pat, 2006-07-18 Nr. X-771 redakcija.

⁸ Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas, 2002-05-16 Nr. IX-884 (2011-12-22 Nr. XI-1888 redakcija).

gali būti parduoti energetikos įmonei už kainą, nustatomą šalių susitarimu atsižvelgiant į nepriklausomo vertintojo nustatytą bendrai naudojamų energetikos objektų vertę sutarties sudarymo metu, vadovaujantis turto ir verslo vertinimą reglamentuojančiais teisės aktais. Galimybė parduoti energetikos įmonei valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančius energetikos objektus buvo numatyta ir ankstesnėje Energetikos įstatymo redakcijoje (28 str. 1 ir 2 d., galiojusioje nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2011 m. gruodžio 31 d.⁹).

Valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančių energetikos objektų pardavimo tvarka nustatyta šio įstatymo 37 str. 2 d., o objektų išpirkimo procedūros nustatytos energetikos ministro įsakymu¹⁰ patvirtintame Vartotojų (juridinių ir fizinių asmenų) lėšomis iki Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo įsigaliojimo įrengtų bendrai naudojamų elektros energetikos objektų, skirtų elektros energijai perduoti ir (ar) skirstyti, išpirkimo ar eksploatavimo tvarkos apraše.

Taigi, savivaldybė turi galimybę parduoti valstybei nuosavybės teise priklausančius energetikos objektus, tačiau iki šiol energetikos įmonei nepateikė prašymo ir kitų apraše nurodytų dokumentų dėl energetikos objektų išpirkimo, nesikreipė į Valstybinę energetikos inspekciją prie Energetikos ministerijos dėl jų techninės būklės nustatymo ir į turto vertintojus dėl objektų kainos nustatymo.

Savivaldybės patikėjimo teise valdomu valstybės turtu (elektros tiekimo linijomis ir pastotėmis), kurio likutinė vertė 50,7 tūkst. Lt, nesivadovaudama Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu, neatlygintinai naudoja energetikos įmonė – AB LESTO. Įmonė nepriskiriama subjektams, kurie gali neatlygintinai valdyti ir naudoti valstybės turtą.

Valdant šį valstybės turtą nesilaikoma Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme įtvirtintų racionalumo, efektyvumo ir viešosios teisės principų, nes turtu neatlygintinai naudojasi energetikos įmonė, kuriai Energetikos įstatymo nustatyta tvarka galima parduoti šį turtą.

3. Kiti pastebėjimai

Audito metu nustatyti atvejai, kai savivaldybei pagal valstybinės žemės panaudos sutartis suteiktais žemės sklypais naudoja asociacijos ir privati bendrovė, valdantys ir naudojantys savivaldybės statinius bei nuosavybės teise priklausančius statinius. Valstybinės žemės nuomos ar panaudos sutartys su šiais asmenimis nesudarytos:

⁹Ten pat, 2008-11-06 Nr. X-1767 redakcija.

¹⁰ Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009-12-09 įsakymas Nr. 1-243.

– Valstybinės žemės sklypais (unikalus Nr. 6538-0001-0044, 0,0605 ha; 4400-2079-7246, 0,2810 ha) naudojasi asociacijos Linkuvos bendruomenė ir Linkuvos sporto klubas, kurioms pagal panaudos sutartis¹¹ savivaldybė yra perdavusi sklypuose esančius pastatus. Žemės sklypai buvo suteikti neatlygintinai naudotis Pakruojo rajono savivaldybei pagal valstybinės žemės panaudos sutartis¹².

– Valstybinės žemės sklypais (unikalus Nr. 4400-0119-6261, 0,1210 ha; 4400-0365-5801, 0,2118 ha) naudojasi privati bendrovė, kuriai pagal panaudos sutartis¹³ savivaldybė yra perdavusi sklypuose esančius statinius. Žemės sklypai buvo suteikti neatlygintinai naudotis Pakruojo rajono savivaldybei pagal valstybinės žemės panaudos sutartis¹⁴. Pažymėtina, kad pagal Žemės įstatymo 8 str. 1 d.¹⁵ kitiems Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 13 straipsnyje nurodytiems asmenims, kuriems valstybės turtas (statiniai ar įrenginiai) perduotas panaudos pagrindais neatlygintinai naudotis, gali būti perduodami laikinai neatlygintinai naudotis valstybinės žemės sklypai, reikalingi šiems statiniams ar įrenginiams eksploatuoti. Kai panaudos pagrindais perduodamas žemės sklypas yra reikalingas panaudos pagrindais perduotiems statiniams ar įrenginiams eksploatuoti, žemės panaudos sutarties terminas negali būti ilgesnis už statinių ar įrenginių panaudos sutarties terminą.

– Valstybinės žemės sklypu (unikalus Nr. 4400-0184-7123, 0,2280 ha) naudojasi privati bendrovė, kuriai nuosavybės teise priklauso žemės sklype esantys statiniai. Žemės sklypas buvo suteiktas neatlygintinai naudotis Pakruojo rajono savivaldybei pagal valstybinės žemės panaudos sutartį¹⁶. Pažymėtina, kad pagal Žemės įstatymo 9 straipsnio 6 dalies 1 punktą¹⁷, jei valstybinė žemė yra užstatyta fiziniams ir juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausančiais statiniais, su jais turėtų būti sudaromos valstybinės žemės nuomos sutartys.

Atsižvelgiant į tai, kad valstybinės žemės patikėtinis pagal Žemės įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punktą yra Nacionalinė žemės tarnyba, informaciją apie savivaldybėje nustatytus dalykus pateiksime tarnybai, kad pagal jai priskirtą kompetenciją priimtų sprendimus dėl valstybinės žemės nuomos ar panaudos sutarčių sudarymo su kitais asmenimis.

¹¹ Savivaldybės turto panaudos sutartys, 2009-05-14 Nr.5, 2009-11-16 sutartis Nr. SA-4-09-62.

¹² Valstybinės žemės panaudos sutartys 2010-11-19 Nr. PN65/2010-0027, 2010-11-17 sutartis Nr. PN65/2010-0025.

¹³ Panaudos sutartys 2004-11-22 Nr. SS-04-065, 2004-09-02 Nr. SS-04-044.

¹⁴ Valstybinės žemės panaudos sutartys: 2008-09-02 Nr. PN65/2008-0007, 2008-09-02 Nr. PN65/2008-0008.

¹⁵ Lietuvos Respublikos žemės įstatymas, 1994-04-26 Nr. I-446 (2004-01-27 Nr. X-1983 redakcija).

¹⁶ Valstybinės žemės panaudos sutartis 2004-01-26 Nr. PN65/2004-0069.

¹⁷ Lietuvos Respublikos žemės įstatymas, 2004-01-27 Nr. X-1983 redakcija.

4. Rekomendacija

Atsižvelgdami į audito metu nustatytus dalykus, savivaldybės administracijai rekomenduojame spręsti klausimą dėl savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto (elektros tiekimo linijų ir pastočių) pardavimo energetikos įmonei Energetikos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

3-iojo audito departamento direktorė

Regina Rudokienė

3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus vedėjas

Vaidotas Šukys

3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus
vyriausioji valstybinė auditorė

Laimutė Švagždienė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Pakruojo rajono savivaldybėje
atlikto valstybinio finansinio
(teisėtumo) audito rezultatų“
1 priedas

Pakruojo r. savivaldybei skirtos ir panaudotos valstybės biudžeto lėšos, tūkst. Lt

Valstybės institucija/ įstaiga, skirianti lėšas	Specialioji tikslinė dotacija	Kitos valstybės biudžeto lėšos	Patvirtinta	Gauta	Panaudota	Grąžinta ne- panaudotų
1	2	3	4	5	6	7
Valstybės biudžeto lėšos iš viso:			45 717,8	55 775,1	55 566,3	208,8
	iš jų:					
	- specialioji tikslinė dotacija		30 786,6	30 810,4	30 698,6	111,8
	- kitos valstybės biudžeto lėšos		14 931,2	24 964,7	24 867,7	97
Švietimo ir mokslo ministerija	Mokinio krepšeliui finansuoti	x	17 758,9	17782,7	17 782,7	-
	- tarp jų – gauta iš kitų ir pervesta kitoms savivaldybėms	x	x	23,8	43,2	x
		moksleivių dainų šventei, sporto aikštynams, ikimokykliniam ugdymui	16,4	16,4	16,4	-
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Socialinėms išmokoms, socialinei paramai ir paslaugoms, vaikų ir jaunimo teisių apsaugai, darbo rinkos politikos priemonėms	x	9 923,4	9 923,4	9 871,8	51,6
	x	Išmokoms vaikams, šalpos išmokoms, transporto išlaidų kompensacijoms, socialinį darbą dirbantiems darbuotojams, vietos savivaldos programoms	12 120,4	12 194,3	12 111,5	82,8
Neįgaliųjų reikalų departamentas	x	Socialinės rehabilitacijos paslaugoms neįgaliesiems	158,4	158,4	158,2	0,2
Vidaus reikalų ministerija	Gyventojų registrui, deklaravimui, priešgaisrinei ir civilinei saugai	x	938,9	938,9	895,9	43,0
Žemės ūkio ministerija	Žemės ūkio, valstybės turto valdymo funkcijoms ir melioracijai	x	996,4	996,4	981,2	15,2
Teisingumo ministerija	Civilinės būklės aktams registruoti ir teisinei pagalbai teikti	x	85,2	85,2	85,2	-

Šiaulių apskrities archyvas	Archyviniams dokumentams tvarkyti	x	36,5	36,5	36,5	-
Kultūros ministerija	Valstybinės kalbos vartojimo kontrolei	x	23,5	23,5	23,5	-
Krašto apsaugos ministerija	Dalyvavimui rengiant ir vykdant mobilizaciją	x	12,4	12,4	12,4	-
Konkurencijos tarnyba	Duomenims suteiktos valstybės pagalbos registrai	x	2,0	2,0	-	2,0
Finansų ministerija	Perduotoms iš apskričių įstaigoms išlaikyti	x	751,4	751,4	751,4	-
Sveikatos apsaugos ministerija	x	Visuomenė sveikatos priežiūros funkcijoms	32,6	32,6	32,6	-
PSDF (Valstybinė ligonių kasa)	x	Sveikatos priežiūrai mokyklose ir visuomenės sveikatos rėmimo programai	125,7	125,7	111,7	14,0
Žemės ūkio ministerija	Valstybės investicijų programoje numatytiems projektams įgyvendinti	x	258,0	258,0	258,0	-
Švietimo ir mokslo ministerija	x	Švietimo įstaigų modernizavimo programai vykdyti	230,0	230,0	230,0	-
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	x	Savivaldybių socialinio būsto fondui plėtoti	78,0	78,0	78,0	-
Susisiekimo ministerija	x	Skaitmeninės televizijos priėmimo įrangai įsigyti	95,1	48,0	48,0	-
	x	Kelių priežiūros ir plėtros programai	2 074,6	2 074,6	2074,6	-
ES struktūrinių fondų lėšos*	x	2012 m. vykdomiems projektams finansuoti (projektų skaičius - 35vnt.)	x	10 006,7	10 006,7	x
* Savivaldybės pateikti duomenys						

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybėje
 atlikto valstybinio finansinio
 (teisėtumo) audito rezultatų“
 2 priedas

Pakruojo r. savivaldybės valdomas valstybės turtas

Eil. Nr.	Valstybės turtas, valdomas patikėjimo teise (likutine verte), tūkst. Lt			Valstybės turtas, valdomas pagal panaudą (valstybinės žemės sklypai), vnt.		
	Pavadinimas	2011-12-31	2012-12-31	2012 m. I pusmetis		2012-12-31
				Savivaldybės pateikta informacija	Nacionalinės žemės tarnybos informacija	
	Iš viso:	26 939,7	25 072,2	62	63	61
1.	Pastatai	59,3	58,4	x	x	x
2.	Statiniai	26 667,5	24 898,7	x	x	x
3.	Kitas kilnojamasis ilgalaikis turtas	87,7	31,4	x	x	x
4.	Žemė	-	-	x	x	x
5.	Nematerialusis turtas	-	-	x	x	x
6.	Nebaigta statyba	110,9	69,4	x	x	x
7.	Atsargos	14,3	14,3	x	x	x

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybėje
 atlikto valstybinio finansinio
 (teisėtumo) audito rezultatų“
 3 priedas

Rekomendacijos įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Spręsti klausimą dėl savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto (elektros tiekimo linijų ir pastochių) pardavimo energetikos įmonei Energetikos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka	Pakruojo rajono savivaldybės administracijai	Kreiptis į valstybės įmonę Valstybės turto fondą, kad priimtų sprendimą įtraukti į privatizavimo objektų sąrašo projektą valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą.	2014-12-31
Turto valdymo skyriaus vedėja Daiva Buzienė, tel. (8-421) 69 075 el.paštas daiva.buziene@pakruojis.lt				